

BOSNA I HERCEGOVINA
REPUBLIKA SRPSKA
VRHOVNI SUD REPUBLIKE SRPSKE
BROJ: 71 0 P 298989 21 Rev
Banjaluka, 05.10.2022. godine

Vrhovni sud Republike Srpske u vijeću sastavljenom od sudija, Tanje Bundalo, kao predsjednika vijeća, Davorke Delić i Gorjane Popadić, kao članova vijeća, u pravnoj stvari tužioca Grad B.L., kojeg zastupa Pravobranilaštvo Republike Srpske, protiv tuženog N.Z. iz B.L., kojeg zastupa punomoćnik M.Z., sin tuženog, odlučujući o reviziji tužioca izjavljenoj protiv presude Okružnog suda u Banjaluci broj 71 0 P 298989 21 Gž od 14.06.2021. godine, na sjednici održanoj dana 05.10.2022. godine, donio je

PRESUDU

Revizija se odbija.

Obrazloženje

Prvostepenom presudom Osnovnog suda u Banja Luci broj 71 0 P 298989 19 P od 04.02.2021. godine odbijeni su tužbeni zahtjevi tužioca koji glase:

„Utvrđuje se pravo susvojinine u korist Grada B.L. sa 1/7 dijela na nepokretnostima označenim kao k.č.br.1688, k.č.br.3128, k.č.br.3145, k.č.br.3160, k.č.br.3214, k.č.br.3221 i k.č.br.3225 upisanim u privremeni list nepokretnosti/popisnom listu broj 1157 k.o. P.D..

Utvrđuje se da je ništav upis prava svojinine u korist Z.(V.)N. sa 1/1 dijela, izvršen na osnovu rješenja Komisije ... Uprave, PJ B., broj ... od 03.12.2018. godine, na zemljištu kao k.č.br.1688, k.č.br.3128, k.č.br.3145, k.č.br. 3160, k.č.br.3214, k.č.br.3221 i k.č.br.3225 upisane u Privremenom listu nepokretnosti/ popisnom listu broj 1157 K.o. P.D.

Obavezuje se tuženi da tužiocu nadoknadi troškove parničnog postupka u roku od 30 dana od dana donošenja presude, pod prijetnjom prinudnog izvršenja.“

Drugostepenom presudom Okružnog suda u Banjaluci broj 71 0 P 298989 21 Gž od 14.06.2021. godine žalba tužioca je odbijena i presuda Osnovnog suda u Banja Luci broj 71 0 P 298989 19 P od 04.02.2021. godine, potvrđena.

Odbijen je zahtjev tužioca za naknadu troškova sastava žalbe u iznosu od 750,00 KM.

Blagovremeno izjavljenom revizijom drugostepenu presudu pobija tužilac iz razloga povrede odredaba parničnog postupka i pogrešne primjene materijalnog prava, s prijedlogom da se revizija usvoji, pobijana presuda preinači, odnosno ukine i predmet vrati na ponovno suđenje.

Odgovor na reviziju nije podnesen.

Revizija nije osnovana.

Predmet spora u ovoj parnici je zahtjev tužioca da se utvrdi da ima pravo susvojinine sa 1/7 dijela nepokretnosti upisanih u privremenom listu nepokretnosti broj 1157 k.o. P.D., a slijedom toga da se utvrdi da je ništav upis prava svojine na predmetnim parcelama u korist tuženog sa 1/1 dijela, izvršen na temelju rješenja Komisije ... (u daljem tekstu: Komisija) broj ... od 03.12.2018. godine.

Na osnovu izvedenih dokaza i rezultata cjelokupnog postupka prvostepeni sud je utvrdio da je rješenjem Komisije broj ... od 03.12.2018. godine utvrđen sadržaj nepokretnosti u privremenom listu nepokretnosti broj 1157 k.o. P.D. koji se sastoji od zemljišta označenog kao k.č. br. 1688, k.č. br. 3128, k.č. br. 3145, k.č. br. 3160, k.č. br. 3214, k.č. br. 3221 i k.č. br. 3225 i objekata na parceli k.č. br. 3128, te je na navedenom zemljištu utvrđeno pravo svojine u korist tuženog sa 1/1 dijela; da su prema nalazu i mišljenju vještaka geodetske struke M.P. u katastarskom operatu novog premjera koji je stupio na snagu 1974. godine predmetne nepokretnosti bile upisane u pl. broj 541 k.o. P.D. kao posjed tuženog N.Z. sa 1/1 dijela, da je u tom listu bilo upisano više parcela između kojih i predmetne parcele kao posjed N.Z. sa 1/1 dijela, da je u toku izlaganja na javni uvid podataka o nepokretnostima i utvrđivanju prava na nepokretnostima Komisija formirala privremeni list nepokretnosti broj 1157 za k.o. P.D. u koji je upisala predmetne parcele iz posjedovnog lista broj 541 i nakon toga donijela rješenje broj ... od 03.12.2018. godine kojim je utvrdila pravo svojine u korist tuženog Z. (V.) N. sa 1/1 dijela, da je u katastarskom operatu starog premjera koji je bio na snazi do 1974. godine kao posjednik predmetnih parcela u posjedovnom listu broj 624 k.o. P. bio upisan Z. (S.) V. sa 1/1 dijela, da se parcele novog premjera upisane u list nepokretnosti 1157 k.o. P.D. po starom premjeru odnose na parcele u k.o. P. i to: k.č. br. 1688 na parcelu s.p. 1055/2, k.č. br. 3128 na parcelu s.p. 1271 i dio parcele br. 1272, k.č. br. 3145 na dio parcele s.p. 1272, k.č. br. 3160 na dio parcele s.p. 1293, k.č. br. 3214 na parcelu s.p. 1192/3, k.č. br. 3221 na parcelu s.p. 1181/5 i k.č. br. 3225 na parcelu s.p. 1181/3, da su u zemljišnoj knjizi sve parcele starog premjera, zajedno sa još 48 parcela sveukupne površine 159.725 m² upisane u zk.ul. broj 1079 k.o. P., kao susvojina 25 susvojilaca od kojih je opštenarodna imovina uknjižena sa 1/7 dijela, a sa istim dijelom 1/7 kao susvojilac uknjižen je i tuženi N.Z., sin V., da je opštenarodna imovina sa 1/7 dijela na nepokretnostima upisanim u zk.ul. 1079 k.o. P. uknjižena DN.1544/55 na temelju pravosnažne Odluke sreske agrarne komisije broj .. od 25.10.1952. godine i to na nepokretnostima koje su tada bile uknjižene kao svojina R.Z., sina S. sa 1/7 dijela, da je tuženi kao susvojilac sa 1/7 dijela nepokretnosti iz zk.ul. 1079 uknjižen po DN.1986/84 na temelju rješenja o nasljeđivanju (iza Z.S.), broj O-189/84 od 07.06.1984. godine, da površina svih predmetnih parcela koje su kao posjed upisane u list nepokretnosti broj 1157 k.o. P. iznosi 16.624 m², dok jedna 1/7 dijela nepokretnosti na kojima je tuženi bio upisan kao susvojilac u zk.ul. 1079 k.o. P. čini površinu od 22.818 m²; da iz iskaza svjedoka Z.M. slijedi da predmetne nepokretnosti u posjedu drži tuženi tj. njegov otac i da je to zemljište na njega upisano nakon smrti njegovog oca V., a prije tuženog iste je u posjedu otac tuženog i to sve do svoje smrti, a prije V. njegov otac S., da su svu S. zemlju između sebe podijelili njegovi nasljednici, sedmoro djece, s tim da je ta podjela izvršena između njih, a ne kroz sudski postupak, da je tuženikov otac V. dobio svoj dio i to su upravo parcele koje su predmet ove parnice, a iza njega tuženi, da ove nepokretnosti čine 2 kuće i prateći objekti koji čine seosko domaćinstvo, da što se tiče upisane opštenarodne imovine sa 1/7 dijela radi se o tome da je pokojni R.Z., rođeni brat tuženikovog oca V., 1950. godine odselio u B.B., a da bi ostvario

određene povlastice u vidu dječijeg dodatka, te kuće i zemljišta, odrekao se svoje 1/7 u korist države, a R. dio koji je on dobio u međusobnoj diobi, od tada do danas koristi njegov brat odnosno nasljednici njegovog brata M.

Polazeći od ovako utvrđenog činjeničnog stanja prvostepeni sud zaključuje da iz izvedenih dokaza, (nalaz i mišljenje vještaka i iskaz svjedoka M.Z.) proizlazi da je 1/7 dijela susvojine upisana kao opštenarodna imovina na pripadajućem dijelu R.Z., sina S. koji je isti naslijedio iza oca kao što je i V. – otac tuženog naslijedio 1/7 prava svojine iza oca S., a tuženi iza oca V., da predmetne parcele u naravi čini zemljište i objekti, tj. stambeni i prateći i isti su u posjedu tuženikove porodice dugi niz godina sticane nasljeđivanjem iza prednika S.Z. što predstavlja osnov za upis prava tuženog, dok tužilac izvedenim dokazima nije dokazao pravni osnov upisa na predmetnim nepokretnostima, pa je pozivom na odredbe člana 84. stav 1. tačka b) Zakona o premjeru i katastru Republike Srpske (Službeni glasnik Republike Srpske broj 6/12, 110/16 i 62/18, u daljem tekstu: ZPK RS) i odredbe člana 7, 123, 126. Zakona o parničnom postupku („Službeni glasnik RS“ broj 58/03, 85/03, 74/05, 63/07, 49/09 i 61/13, u daljem tekstu: ZPP) odlučio kao u izreci prvostepene presude.

Drugostepeni sud je prihvatio činjenična utvrđenja i pravni zaključak prvostepenog suda u cjelosti, te je temeljem odredbe člana 226. ZPP žalbu tužioca odbio i prvostepenu presudu potvrdio.

Pobijana odluka je pravilna i revizijom se ne dovodi u sumnju.

Prema odredbi člana 84. stav 1. ZPK RS utvrđivanje prava na nepokretnostima vrši se na osnovu stanja upisanog prava u zemljišnoj knjizi, ako se ustanovi da taj upis odgovara stvarnom stanju, pravosnažnih odluka nadležnih organa i sudova, zaključenih ugovora i drugih isprava koje su osnova za upis prava na nepokretnostima i podataka iz katastarskog operata koje odgovara stvarnom stanju, dok je stavom 3. istog člana regulisano da, ako ne postoje dokazi o pravu na nepokretnostima iz stava 1., upis prava na nepokretnostima može se odrediti na osnovu drugih provedenih dokaza (saslušanje svjedoka, posljednje stanje posjeda, izjave stranaka i slično). Odredbama članova 86. i 87. ZPK RS regulisano je da na osnovu činjenica utvrđenih u postupku izlaganja komisija donosi rješenje koje sadrži podatke o nepokretnostima, označenje prava na nepokretnostima i nosilaca tih prava.

Rješenjem Komisije broj broj ... od 05.04.2016. godine, utvrđen je sadržaj nepokretnosti u privremenom listu nepokretnosti broj 1157 k.o. P.D. koji se sastoji od zemljišta označenog kao k.č. br. 1688, k.č. br. 3128, k.č. br. 3145, k.č. br. 3160, k.č. br. 3214, k.č. br. 3221 i k.č. br. 3225 i objekata na parceli k.č. br. 3128, te je na navedenom zemljištu utvrđeno pravo svojine u korist tuženog sa 1/1 dijela.

Odredbom člana 23. Zakona o stvarnim pravima („Službeni glasnik Republike Srpske“ broj 124/08, 3/09, 58/09, 95/11, 60/15 i 107/19) je propisan način sticanja prava svojine. Naime, pravo svojine stiče se na osnovu pravnog posla, zakona, odluke suda ili drugog organa i nasljeđivanjem, uz ispunjenje pretpostavki propisanih zakonom.

Iz stanja predmetnog spisa proizlazi da je u postupku izlaganja nepokretnosti upis tuženog u privremeni list nepokretnosti izvršen u skladu sa odredbom člana 84. stav 1. v) ZPK RS tj. na

osnovu podataka iz katastarskog operata koji odgovara stvarnom stanju, odnosno faktičkom stanju na terenu, dok podaci iz zemljišne knjige ne odgovaraju stvarnom stanju.

Prema nalazu vještaka geodetske struke u katastarskom operatu starog premjera koji je bio na snazi do 1974. godine kao posjednik predmetnih parcela u posjednovnom listu broj 624 k.o. P. bio upisan Z.(S.)V. sa 1/1 dijela, koji je otac tuženog, a prije V. njegov otac S. (djed tuženog), da su u zemljišnoj knjizi sve parcele starog premjera, zajedno sa još 48 parcela ukupne površine 159.725 m² upisane u zk.ul. broj 1079 k.o. P., kao susvojina 25 susvojilaca od kojih je opštenarodna imovina uknjižena sa 1/7 dijela, a sa istim dijelom 1/7 kao susvojilac uknjižen je i tuženi N.Z., sin V., da je opštenarodna imovina sa 1/7 dijela na nepokretnostima upisanim u zk.ul. 1079 k.o. P. uknjižena DN.1544/55 na temelju pravosnažne Odluke sreske agrarne komisije broj ... od 25.10.1952. godine i to na nepokretnostima koje su tada bile uknjižene kao svojina R.Z., sina S. sa 1/7 dijela, da je tuženi kao susvojilac sa 1/7 dijela nepokretnosti iz zk.ul. 1079 uknjižen po DN.1986/84 na temelju rješenja o nasljeđivanju (iza Z.S.), broj ... od 07.06.1984. godine, da površina svih predmetnih parcela koje su kao posjed upisane u list nepokretnosti broj 1157 k.o. P. iznosi 16.624 m², dok jedna 1/7 dijela nepokretnosti na kojima je tuženi bio upisan kao susvojilac u zk.ul. 1079 k.o P. čini površinu od 22.818 m².

Iz iskaza svjedoka Z.M. (sina tuženog) slijedi da je njihov prednik S. imao sedmoro djece, između ostalih i oca tuženog V. i R.Z., te da je podijelio između djece zemlju svakom po 1/7 dijela, ali ne sudskim putem, tako da je otac tuženog V. dobio svoj dio koji je predmet ove parnice, koji je poslije naslijedio tuženi, a pokojni Z.R. je 1950. godine odselio u B.B., a da bi ostvario određene povlastice u vidu dječijeg dodatka, te kuće i zemljišta, odrekao se svoje 1/7 u korist države, te je taj njegov dio postala opštenarodna imovina.

Prema činjeničnom utvrđenju prvostepenog suda titular oopštenarodne imovine nije koristio svojinska ovlašćenja koja mu po zakonu pripadaju niti je ušao u posjed te imovine, od 1955. godine kada je uknjižena opštenarodna imovina sa 1/7 dijela. Nasuprot tome, u posjedu predmetnih parcela bio je djed tuženog Z.S., a nakon toga otac tuženog V., te tuženi.

Slijedom toga, pravilan je zaključak nižestepenih sudova da je tuženi imao valjan pravni osnov za upis prava svojine na predmetnom zemljištu - rješenje o nasljeđivanju broj ... od 07.06.1984. godine, u državini je predmetnih parcela i takvo stanje je postojalo i u vrijeme kada je vršeno javno izlaganje i donošenja rješenja Komisije, a takvo je stanje i u toku predmetne parnice, pa su neosnovani navodi revizije da pobijana presuda nije pravilna i zakonita i da se nije moglo utvrditi na kojim parcelama iz navedenog zk. uložka tuženom pripada pravo svojine.

Prema navedenom, na osnovu odredbe člana 248. ZPP, odlučeno je kao u izreci.

Predsjednik vijeća
Tanja Bundalo

Za tačnost otpavka ovjerava
Rukovodilac sudske pisarnice
Biljana Acić